

Vlaams
Parlement

ingediend op **834** (2015-2016) – Nr. 1
20 juni 2016 (2015-2016)

Voorstel van resolutie

van Johan Danen

betreffende de uitrol van een 'fast lane'
voor zonne-energie in Vlaanderen

TOELICHTING

1. Inleiding

Op meer dan 242.000 daken¹ in Vlaanderen liggen nu al zonnepanelen: op 236.000 daken van gewone gezinnen, voor de rest bij bedrijven, overheid, scholen. Samen zijn deze installaties goed voor een totaal vermogen van meer dan 2200 MW en samen produceren ze jaarlijks ongeveer 2 TWh stroom.

Op zich is dat een groot succes. Alleen heeft deze inspanning veel gekost, omdat vormen van oversubsidiëring te lang zijn aangehouden. Intussen zijn de zonnepanelen door de snelle technologische evolutie en door massaproductie op wereldschaal sterk in prijs gedaald. Zo kosten zonnepanelen nu gemiddeld 65% minder dan in 2010, en de prijzen zullen nog verder dalen. Zonnepanelen zijn het voorbeeld geworden van een disruptieve technologie, die nu zelfs zonder overheidssteun de markt kan overspoelen en het energielandschap grondig dooreen kan schudden.

Toch is het aantal investeringen in zonne-energie sinds 2013 helemaal in elkaar gezakt. Veel eigenaars laten zich afschrikken door het gebrek aan continuïteit in het beleid, de steeds wisselende steunmaatregelen (certificaten) of extra lasten (prosumemententarief). In 2015 kwam er in Vlaanderen in totaal slechts 31 MW aan PV-vermogen bij (PV: photovoltaic). In Nederland kwam er datzelfde jaar 500 MW bij.

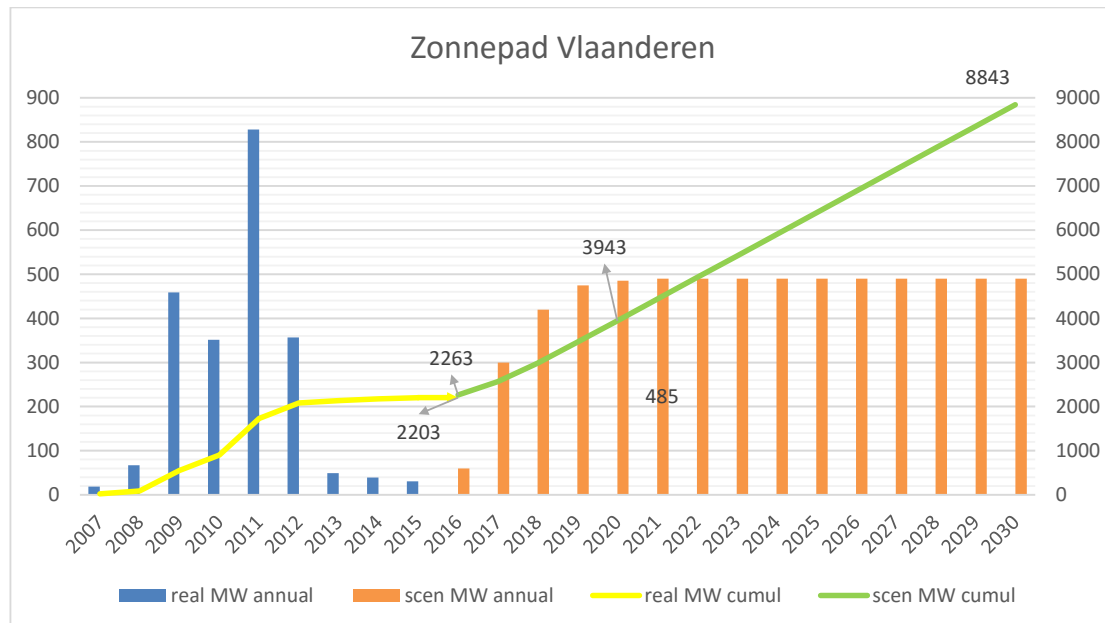
Daarom doen we deze concrete voorstellen voor de korte termijn. Om een echte groene stroomversnelling op vlak van zonne-energie mogelijk te maken.

2. Stop het flipflopbeleid en teken een ambitieus zonnepad uit

Wat nu vooral nodig is om de omslag naar meer zonne-energie terug op gang te brengen, is het creëren van een zeker investeringsklimaat: geen nieuwe lusten, maar ook geen nieuwe lasten. De Vlaamse overheid kan via alle mogelijke mediakanalen mensen sensibiliseren om te investeren in zonnepanelen. Minister Bart Tommelein heeft daar al een eerste aanzet toe gegeven. De verzuring en het argwaan rond zonnepanelen moeten dringend weg. We moeten snel het tij keren en de mensen terug overtuigen van de grote voordelen van investeren in zon: grote voordelen voor het milieu, voor jobs, voor de eigen portemonnee.

Vlaanderen moet weer een 'sunrise'-regio worden, in plaats van een 'sunset'-regio. Maar het mag niet bij mooie woorden blijven. Er zijn concrete streefcijfers en een groeipad nodig om de ambitie te concretiseren en te realiseren. Op basis van een ambitieus zonnepad kunnen de nodige aanpassingen gepland worden om de onthaalcapaciteit van de netten te verhogen. Via dit voorstel van resolutie stellen we volgend groeipad voor:

¹ Aantal installaties zonne-energie waarvoor groenestroomcertificaten zijn aangevraagd: 242.448: gezinnen en bedrijven samen (VREG, statistieken april 2016).

De indiener van dit voorstel van resolutie wil tegen 2020 tot een bijna verdubbeling komen van het huidige geïnstalleerde PV-vermogen in Vlaanderen: van 2203 MW naar 3943 MW, of een stijging van 1740 MW. Ongeveer de helft daarvan kan gerealiseerd worden bij particulieren en de andere helft is voor openbare gebouwen, bedrijven, scholen, kantoorgebouwen, bedrijventerreinen, parkings enzovoort.

Daarvoor willen we op Vlaams niveau een rollend zonne-investeringsfonds inzetten om de prefinanciering van alle noodzakelijke investeringen mogelijk te maken. Dit fonds kan bijvoorbeeld opereren onder de vleugels van de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV).

Op lokaal niveau kunnen we de bestaande energiehuizen een sleutelrol geven. Dan moet de Vlaamse overheid wel zorgen voor extra ondersteuning (personeel en middelen) voor deze energiehuizen zodat die deze sleutelrol ook naar behoren kunnen opnemen (als aanvulling op hun huidige rol op het vlak van energierenovatie van de woonmarkt). De overheidsmiddelen voor ondersteuning zullen via de inkomsten van het rollend fonds terugverdiend worden (zie als voorbeeld uitwerking particulieren onder punt 3).

In dit voorstel van resolutie hebben we vooral de investeringen in zonnepanelen op daken van particuliere gezinnen (zie punt 3: Zon Aan Huis) in detail uitgewerkt. Maar hetzelfde model (met inbreng van het rollend zonnefonds, derdebetaler-systemen en een bemiddelende rol van de energiehuizen) kan ook voor de andere voorstellen en doelgroepen ingezet worden.

3. Zon aan huis: 220.000 nieuwe zonnedaken bij particulieren tegen 2020

Tegen 2020 mikt de indiener van dit voorstel van resolutie op 870 MW bijkomend PV-vermogen bij particulieren of bijna 220.000 nieuwe PV-installaties van 4 kWp.

Hoewel investeren in PV op dit moment rendabel is, is de terugverdientijd (ongeveer tien jaar) nog vrij lang. Daarom stellen we in dit voorstel van resolutie voor om de burgers over de streep trekken met een actief aanbodbeleid. Dit hoeft niet met extra subsidies, maar door de investeringsinspanning te faciliteren via een rollend fonds en maximaal de kaart te trekken van ontzorging.

– De energiehuizen en een rollend zonnefonds als accelerator

Momenteel is er in Vlaanderen voor elke gemeente (behalve voor Linkebeek en Wezembeek-Oppem) een energiehuis actief.² De inwoners kunnen bij deze energiehuizen terecht voor energieleningen en advies met betrekking tot energierenovaties en premies.

De indiener van dit voorstel van resolutie stelt voor dat deze lokale energiehuizen, in samenwerking met een (lokaal) energieconsortium en de provincies, een pushstrategie voor zonnepanelen ontwikkelen die op een trapsgewijze manier kan worden uitgerold.³ Een Vlaams rollend zonnefonds, dat opgericht wordt in de schoot van PMV, staat in voor de financiering.

Hoe gaat dit in zijn werk?

- energiehuizen doen op basis van een zonnekaart⁴ een gericht aanbod 'zon aan huis' aan de Vlamingen van de gemeenten in hun werkingsgebied die een woning hebben met een potentieel geschikt dak;
- om de prijs te drukken en tegelijkertijd een hoge kwaliteit te garanderen wordt door het energiehuis in samenwerking met de provincie een jaarlijkse of tweejaarlijkse groepsaankoop of overheidsopdracht georganiseerd, waarbij een energieconsortium of tijdelijk samenwerkingsverband van bedrijven geselecteerd wordt. Hierbij worden naast economische en kwaliteitscriteria ook sociale en ecologische criteria gehanteerd;
- het consortium staat in voor de coördinatie en uitvoering van de actie 'zon aan huis' en zorgt ervoor dat duurzame PV-installaties op maat (correcte dimensionering) geïnstalleerd worden op de daken van de intekenaars. Het energiehuis bezorgt aan het consortium de lijst van inwoners die hebben ingetekend op het aanbod. De bedrijven van het consortium staan in voor de technische analyse, installatie, technische keuring, monitoringsysteem en garantieregeling van de zonnepanelen bij de gezinnen. Hierbij zou kunnen geopteerd worden voor een slimme meter, zodat vooruit kan gelopen worden op eventuele toekomstige ontwikkelingen⁵;
- het consortium wordt vergoed door het rollend zonnefonds (eventueel via het energiehuis) op basis van de prijs per geïnstalleerde kWp, zoals deze in de selectieprocedure bepaald werd;
- het rollend zonnefonds krijgt de investering terugbetaald in tien jaar (of negen jaar voor de installaties die in 2019 en 2020 worden geplaatst) via jaarlijkse terugbetalingen die kunnen gebeuren via de energiefactuur;
- het 'afbetalingsbedrag' in de energiefactuur bedraagt het product van het aantal zelfgeproduceerde kWh (met als maximum het totale eigen verbruik) en de energieprijs 2017 (all-in) verminderd met de prosumentenvergoeding 2017. Deze kost zal ongeveer overeenkomen met de energiewinst die gerealiseerd wordt, zodat er voor de klant gedurende deze tien jaar netto geen extra kosten zullen zijn. Bij een stijgende energieprijs zal het gezin zelfs al tijdens die periode een netto energiewinst realiseren ten opzichte van de situatie waarin het geen zonnepanelen zou hebben;

² Momenteel zijn er 20 energiehuizen: 5 in West-Vlaanderen, 5 in Oost-Vlaanderen, 3 in Vlaams-Brabant, 6 in Antwerpen en 1 in Limburg.

³ Net zoals er ook een pushaanbod zou moeten zijn voor energierenovatie voor de onderste kant van de woonmarkt (zie dossier klimaatuitdaging energie).

⁴ Er is op Vlaams niveau een zonnekaart in de maak, maar sommige gemeenten, zoals Gent, hebben al hun eigen zonnekaart.

⁵ In ieder geval zou er samen met de PV-installatie een meter- en monitoringsysteem geïnstalleerd worden waarbij afname en injectie apart vermeld worden en er duidelijke informatie gegeven wordt over wanneer men de zelfopgewekte energie zelf gebruikt, wanneer men deze injecteert in het net en wanneer er elektriciteit wordt afgenomen van het net. Bij de berekening van de terugverdientijd werd in deze nota wel rekening gehouden met het huidige tariefsysteem van de terugdraaiende teller, wat erop neerkomt dat er eenzelfde prijs gehanteerd wordt voor de elektriciteit die op het net wordt geïnjecteerd en de elektriciteit die van het net wordt afgenomen.

- na tien jaar zijn de zonnepanelen eigendom van het betrokken gezin, dat vanaf dan een jaarlijkse winst kan realiseren van ongeveer 600 euro per jaar voor een gemiddelde installatie.

Voor de ondersteuningskosten (werkingsmiddelen energiehuis en beheer van het fonds) wordt een budget van 200 euro per dossier gerekend.

Het energieconsortium staat zelf in voor de coördinatie en individuele behandeling van de dossiers (wordt verrekend in de prijs per geïnstalleerde kWp). Voor het beheer van het fonds wordt tussen 2021 en 2030 nog jaarlijks in een werkingsbudget van 600.000 euro voorzien.

Resultaten

- Voor de gezinnen:
 - a) het gezin krijgt een aanbod 'zon aan huis' toegestuurd door het energiehuis en beslist om hier al dan niet op in te tekenen⁶;
 - b) wie een huis huurt, kan deze brief bezorgen aan de eigenaar, aangezien het aanbod zowel voor de eigenaar als voor de huurder interessant is;
 - c) wie intekent hoeft niet zelf de investering te doen en hoeft ook niet zelf op zoek te gaan naar het beste aanbod op de markt. Het consortium waar het energiehuis mee samenwerkt doet een voorstel op maat van de woning en zorgt voor de installatie, monitoring en keuring;
 - d) het variabele gedeelte van de energiefactuur van dat gezin blijft gedurende tien jaar ongewijzigd en zal dus niet stijgen als de energiekost per kWh stijgt;
 - e) na tien jaar is het gezin eigenaar van de zonnepanelen en kan nog minstens tien tot vijftien jaar genieten van de energiewinst die hiermee gerealiseerd wordt (zonnepanelen hebben een levensduur van 20 tot 25 jaar).
- Voor de energiesector: jobs en toegevoegde waarde:
 - a) het energieconsortium geniet van de schaalvoordelen en van het feit dat het niet zelf de markt moet gaan aflopen om klanten te vinden;
 - b) er wordt een sterke impuls gegeven aan de PV-sector. Dit resulteert in een groei van de sector en meer jobs.
- Overheid en terugverdieneffecten:
 - a) de overheidsmiddelen die gedurende de eerste vier jaar in het fonds geïnjecteerd worden en als werkingsmiddelen voor de energiehuisen en het fonds worden ingezet, worden tegen 2030 volledig gerecupereerd. Het maximale budget dat op jaarbasis wordt geïnvesteerd bedraagt 190 miljoen euro (in 2018);
 - b) deze investeringen zorgen bovendien voor sterke terugverdieneffecten omdat de PV-sector op deze manier versterkt wordt en jobs gecreëerd worden, waardoor extra inkomsten gerealiseerd worden via vennootschapsbelasting, sociale bijdragen en er ook minder uitgaven zijn voor werkloosheidsuitkeringen (niet opgenomen in de grafiek);
 - c) bovendien kan Vlaanderen op deze manier innovatieve marktontwikkelingen op het vlak van PV in gebouwen verder op de kaart zetten wat mogelijkheden voor export opent.

⁶ Voorwaarden zijn dat het dak goed geïsoleerd is, er geen enkel glas meer is en de woning al over een hoogrendementsverwarming beschikt. Indien nodig begeleidt het energiehuis de betrokkenen om de nodige investeringen hiervoor te doen. Ook hierbij moet er voldoende aandacht zijn voor ontzorging en financiering. Hiervoor verwijzen we naar de voorstellen van ons woonvernieuwing-programma voor de onderste kant van de woonmarkt.

Een voorbeeld:

Gemiddeld gezin, verbruik 3500 kWh

PV-installatie van 4 kWp, dakoppervlakte 25 m²

Investeringskost 2017: 5200 euro (inclusief 6% btw).

Jaarlijkse energiewinst: 540 euro

Terugbetalingskost: 540 euro (aantal kWh elektriciteit geproduceerd door zonnepanelen X energieprij (all-in) 2017 – prosumentenvergoeding 2017) gedurende tien jaar.

Voor de energie die men zelf opwekt (behalve voor het deel dat het eigen verbruik overstijgt) betaalt men gedurende tien jaar het tarief van 2017 met aftrek van de prosumentenvergoeding 2017. Vanaf jaar 11 betaalt men enkel nog de prosumentenvergoeding en realiseert men jaarlijks een winst van ongeveer 600 euro.

Voorbeeldfactuur gezin (exclusief vaste componenten zoals abonnement of Turteltaks)

Gemiddeld jaarverbruik 3588 kWh

Regio: Leuven

PV-installatie: 4 kWp, dakoppervlakte 25 m²

Vermogen omvormer 90% van de installatie

Geschatte gemiddelde productie per jaar: 3588 kWh (897 *4)

	2016	2017	2018	2029
Jaarverbruik kWh	3.588	3.588	3.588	3.588
Aantal kWh aangekocht	3.588	0	18	124
Zelfgeproduceerde kWh	0	3.588	3570	3.464
Energieprijs cent/kWh (all-in variabele componenten, inclusief 21% btw)	24,40	24,40	24,89	30,95
Totale variabele energiekost zonder panelen (euro)	875	875	893	1.072
Energiekost aangekochte kWh met panelen (euro)		0	4	38
Prosumentenvergoeding (inclusief 21% btw) (euro)	0	335	341	425
Aflossing panelen (energieprijs 2017 X zelfgepro- duceerde kWh – prosumenten- vergoeding 2017) (euro)	0	541	536	0
Totale energiekost met panelen (euro)		875	882	463
Winst in vergelijking met situatie zonder panelen (euro)		0	11	609

– Input en output van het rollend zonnefonds 2017-2030

Tussen 2017 en 2020 moet een groeiversnelling gerealiseerd worden van het aantal nieuwe PV-installaties bij gezinnen van 150 MW in 2017 tot 243 MW in 2020. Om deze groeisput te realiseren wordt het rollend zonnefonds ingezet. Van de aangroei

die in die periode wordt beoogd wordt verondersteld dat 75% gefinancierd wordt via dit zonnefonds.

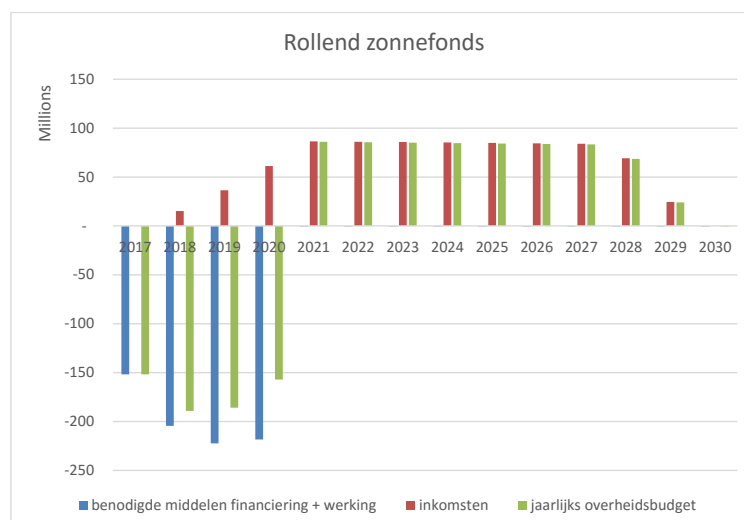
	2017	2018	2019	2020	2021	...	2030	Cumu- latief 2017- 2030
Jaarlijks extra MW PV < 10 kWp	150	210	238	243	245	...	245	3290 MW
Jaarlijks extra MW PV via zonnefonds (75%)	113	158	178	182				630 MW
Jaarlijks aantal nieuwe PV via zonnefonds	28.125	39.375	44.531	45.469				157.500
Werkingsmiddelen	- 5.625.000	- 7.875.000	- 8.906.250	- 9.093.750	- 600.000	...	- 600.000	- 37.500.000 euro
Investeringskost/kWp (incl 6% btw)	1.300	1.248	1.198	1.150	1.104	...	765	
Benodigde middelen financiering + werking	-151.875.000	-204.435.000	-222.314.250	-218.278.518	-600.000	...	- 600.000	-802.902.768 euro
Inkomsten	0	15.187.500	36.374.063	61.241.695	86.512.347	...	23.129.364	803.037.196 euro
Jaarlijks overheidsbudget	-151.875.000	-189.247.500	-185.940.188	-157.036.823	85.912.347	...	-600.000	134.428 euro

Er wordt uitgegaan van een jaarlijkse daling van de investeringskosten voor PV met 4%, zoals volgens de leercurve kan worden verwacht (zeer voorzichtige schatting).

Er wordt eveneens in werkingsmiddelen voorzien: zowel voor de energiehuizen (voor het opstarten van de dossiers als voor het beheer van het fonds (samen 200 euro per dossier)). Vanaf 2021 wordt er voor de opvolging van de dossiers door het rollend fonds in een jaarbudget van 600.000 euro voorzien.

Het maximumbedrag op jaarbasis dat de overheid moet investeren bedraagt 190 miljoen euro (in 2018). In 2030 zullen alle overheidsmiddelen die geïnjecteerd werden tussen 2017 en 2020, inclusief werkingsmiddelen, volledig teruggevloeid zijn naar het fonds (er blijft nog een surplus van 51.232 euro).

Onderstaande grafiek geeft de dynamiek van het rollend zonnefonds weer. Een positief overheidsbudget betekent dat er in dat jaar netto-inkomsten worden gegenereerd.

Infographic cumulatief 2017-2030	
Netto surplus overheid	+ 134.428 euro
Geïnvesteerd bedrag	+ 802.902.768 euro
Nieuw geïnstalleerd PV-vermogen bij particulieren via het zonnefonds	+ 630 MW
Aantal extra woningen met PV via het zonnefonds	+ 157.500

4. Zonnestroom delen

De energiehuizen kunnen daarnaast ook een aanbod doen aan mensen die in een huis wonen dat geen geschikt dak heeft om zonnepanelen op te plaatsen, of aan mensen die liever kiezen voor een collectieve aanpak.

Wie dat wil, moet volgens de indiener van dit voorstel van resolutie ook kunnen investeren in collectieve systemen van productie van zonne-energie op straat-, wijk- of projectniveau. Zo kan men investeren in zonnepanelen in grote gebouwen in de wijk, als bijvoorbeeld het dak van de eigen woning minder geschikt is.⁷ Dus ook als je geen geschikt dak hebt op je woning, of als je in een appartement woont. Dat kan uitmonden in vormen van zonnepanelen delen, van gezamenlijke investeringen in collectieve infrastructuur voor zonne-energie. Energiecoöperaties kunnen hierin een belangrijke mobiliserende rol spelen. Hiervoor kan dan ook een beroep gedaan worden op het Vlaams rollend zonnefonds om investeringen sneller mogelijk te maken.

Voor windenergie bestaat dit model al langer. Daarbij wordt door burgers geparticipeerd (ook financieel) in de oprichting van windturbines die stroom leveren aan de wijk. Hetzelfde kan voor collectieve zonnepaneleninstallaties, maar ook voor vormen van energie-opslag, lokale slimme energienetten, lokale warmtenetten en warmteopslag enzovoort. Burgerenergieverenigingen en coöperatieven kunnen daarbij een belangrijke rol spelen, zoals in Duitsland op grote schaal gebeurt.

De indiener van dit voorstel van resolutie wil hierbij vooral aandacht vragen voor de uitwerking van modellen voor een collectieve en geïntegreerde aanpak op lokaal niveau (voor een geografisch afgebakende zone, een buurt of een wijk). Hiermee wordt bedoeld dat voor een bepaald geografisch afgebakend gebied wordt bekeken hoe vraag en aanbod van energie optimaal op elkaar kunnen worden afgestemd, waarbij er aandacht is voor:

- de totale energievraag: dus vraag en aanbod van elektriciteit, warmte en transport worden bekeken;
- de verschillende puzzelstukken: energiebesparing, vraag- en aanbodsturing, afstemming vraag en aanbod, lokale productie, energieopslag, gebruik restwarmte, beheer van de netten;
- financieringsmodellen, waarbij naast crowdfunding ook de inzet van het rollend zonnefonds (zie boven) kan bekeken worden;
- participatie van burgers.

Om een beter zicht te krijgen op de juridische en praktische obstakels voor een dergelijke collectieve aanpak en oplossingen hiervoor te vinden, stelt de indiener van dit voorstel van resolutie voor dat hiervoor pilootprojecten worden opgestart, waarbij eventueel regelluwe zones kunnen worden afgebakend. Het is immers belangrijk dat bepaalde regelgeving (zoals prijsprikkels, afstemming lokale vraag

⁷ Cf. de conceptnota voor nieuwe regelgeving van Andries Gryffroy, *Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 591.

en aanbod, beheer van lokale netten) op hun effectiviteit kunnen worden getest alvorens ze breed worden doorgevoerd.

Een voorbeeld uit Nederland:

"U kunt via het ZonnepanelenDelen-platform investeren in ZonneDelen van collectieve zonne-energieprojecten. U krijgt hierbij jaarlijks rendement uitgekeerd op basis van de productie van het zonne-energieproject – hetzelfde principe als dat u zelf de zonnepanelen op uw dak heeft. Op het einde van de looptijd van het zonne-energieproject krijgt u de eigen investering weer terug, net zoals bij een obligatie." (<https://www.zonnepanelendelen.nl/>).

5. Brede uitrol van zonnedaken bij kmo's via ESCO's

De auteurs van dit voorstel van resolutie willen ook bedrijven aanzetten om te investeren in zonnedaken. En we denken dan vooral aan de kleine en middelgrote bedrijven. Vandaag stellen we geen nieuwe subsidies voor, maar stimuli voor bedrijven om op een eenvoudige wijze deel te hebben aan een investeringsdoel, dat zichzelf terugbetaalt. Een Energy Service Company of een ESCO is een publieke of private organisatie die integrale energieoplossingen levert aan zijn klanten. ESCO's concentreren zich op het verbeteren van de energie-efficiëntie of energiebesparingen in bestaande gebouwen, maar kunnen ook ingezet worden voor het installeren van hernieuwbare energiesystemen.

Vaak hebben kmo's de tijd en de middelen niet om te investeren in energiebesparing of hernieuwbare energie. Een ESCO is daarom de ideale partner om hen over de streep te trekken. Er werden al een aantal experimentele projecten opgestart om kmo's via ESCO's te ondersteunen om deze investeringen te doen. Deze aanpak kan nu op basis van die ervaringen op grotere schaal uitgerold worden. Het rollend zonnefonds dat binnen de schoot van PMV zou worden opgericht voor particulieren (zie punt 2) zou kunnen uitgebreid worden om ook op te treden als financieringspartner voor ESCO's bij kmo's en voor publieke gebouwen (zie volgend punt).

6. Zonnedaken voor overheids- en schoolgebouwen, sociale woonblokken, woonzorgcentra enzovoort

De Vlaamse overheid of lokale overheden dienen ook zelf het goede voorbeeld te geven. Als minister Tommelein echt een groenestroomversnelling gestalte wil geven, moet hij dringend een investeringsprogramma uitwerken voor de Vlaamse en lokale overheden. Ook hier kan gewerkt worden met ESCO-contracten, waarbij het rollend zonnefonds (zie punt 2) optreedt als financiële partner. Ook energiecoöperaties kunnen hierbij ingeschakeld worden, waarbij investeringsprojecten ook via systemen van crowdfunding zouden kunnen worden gerealiseerd.

In eerste instantie kunnen de daken van alle Vlaamse overheidsgebouwen gescreend worden en kunnen waar mogelijk PV-panelen geplaatst worden. In tweede instantie kan een aantrekkelijk aanbod uitgewerkt worden voor provincie- en gemeentebesturen, in zoverre die al niet zelf de nodige wegen gevonden hebben. Een soortgelijk aanbod kan ook op federaal niveau uitgewerkt worden voor federale overheidsgebouwen, of bijvoorbeeld voor gebouwen in beheer van het Belgisch leger.

– Schoolgebouwen

In de schoolgebouwen in Vlaanderen wordt bijzonder weinig hernieuwbare energie ingezet (slechts 1,5% volgens de Schoolgebouwenmonitor 2013).

Tabel 47:

IND 2.4.1: Proportie vestigingsplaatsen naar type energiebron, in%.

		Type energiebron			
		Gas	Stookolie	Elektriciteit	Alternatieve energiebronnen (zonne-energie, windenergie)
Jaar	2008 (N=3705)	73,5%	42,8%	21,2%	0,8%
	2013 (N=3563)	79,2%	32,1%	15,6%	1,5%

Slechts op 13,7% van de vestigingsplaatsen worden zonnepanelen ingezet.

Bij nieuwbouwscholen is er meer aandacht voor, bijvoorbeeld in het project Scholen van Morgen.

Hier ligt dus een enorm potentieel.

Enkele scholen in Vlaanderen geven het goede voorbeeld:

<http://www.ecopuur.be/nieuws/zonnepanelen-voor-scholengroep-20>

<http://www.pascalsmet.be/articles/onderwijs/vierendertig-go-scholen-wekken-zonne-energie-op>

<http://www.beauvent.be/producten/hernieuwbare-energie>

Ook voor scholen zou een derdebetalersregeling bijzonder gunstig kunnen uitpakken. Bepaalde energiebedrijven bieden die ook aan.

Ouders kunnen betrokken worden via vormen van crowdfunding. Zie bijvoorbeeld het Solyluna – project in Utrecht, <http://www.solyluna.nu/>.

Ook vanuit het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGION) kunnen specifiek middelen voorzien worden voor hernieuwbare energieproductie, eventueel aangevuld met middelen uit het Vlaams Klimaatfonds.

– Sociale woningen

Sociale huisvestingsmaatschappijen kunnen een deel van hun kapitaal investeren in zonnepanelen op daken van sociale woonblokken. Via een 50/50-regeling kan de winst verdeeld worden over huurder en sociale huisvestingsmaatschappij.

– Woonzorgcentra

Ook bij veel woonzorgcentra is er interesse voor investeringen in zonnedaken. In Nederland werd het model 'ZonOpZorg' ontwikkeld:

"Urgenda is er samen met woningcorporatie Habion en crowdfundingplatform ZonnepanelenDelen het initiatief ZonOpZorg gestart om zoveel mogelijk zorghuizen in Nederland te voorzien van zonnepanelen. Na de succesvolle crowdfunding van 512 zonnepanelen op zorghuis De Benring in Voorst roepen zij alle zorgorganisaties in Nederland, die vastgoed in eigen bezit hebben of samen met hun verhuurder willen profiteren van zonne-energie, op om zich vrijblijvend aan te melden voor deelname aan ZonOpZorg".⁸

Johan DANEN

⁸ <http://www.urgenda.nl/themas/bouw/zon-op-zorg/>

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement verzoekt de Vlaamse Regering:

- te kiezen voor een ambitieus groeipad voor zonne-energie in Vlaanderen tegen 2020, namelijk voor een quasi-verdubbeling van het huidig geïnstalleerd PV-vermogen, om tegen 2020 tot een geïnstalleerd vermogen van 3943 MW te komen;
- op Vlaams niveau een rollend zonne-investeringsfonds te voorzien om de pre-financiering van investeringen in zonnedaken bij particulieren en bij verschillende andere doelgroepen mogelijk te maken;
- in voldoende middelen en personeel te voorzien om de lokale energiehuizen te versterken zodat ze een sleutelrol kunnen opnemen bij een versnelling van de investeringen in zonne-energie;
- met name te streven naar de realisatie van 220.000 nieuwe zonnepanelen bij particulieren tegen 2020 via voornoemd Vlaams rollend zonnefonds en via de lokale energiehuizen die instaan voor een actief aanbodbeleid ('Zon Aan Huis') in samenwerking met energieconsortia en de provinciebesturen, waarbij de zorg voor de investering in zonnepanelen voor particulieren zo laag mogelijk gehouden wordt en de betaling van de zonnepanelen geregeld wordt via een derdebetalersysteem, waarbij de particulieren de installatiekost van de zonnepanelen op hun dak terugbetalen door de besparingen die ze realiseren op hun factuur;
- een vergelijkbaar aanbod uit te werken via het rollend zonnefonds en via de lokale energiehuizen en in samenwerking met onder meer burgercoöperatieven, voor particulieren die niet over een geschikt dak beschikken voor de installatie van zonnepanelen of die eerder kiezen voor collectieve projecten van 'zonnestroom delen', om mee te investeren in collectieve systemen van productie van zonne-energie op straat-, wijk- of projectniveau;
- pilootprojecten op te starten voor de uitwerking en implementatie van modellen voor een lokale, collectieve en geïntegreerde aanpak van energieprojecten binnen geografisch afgebakende zones. Dat kan gebeuren via een projectoproep met duidelijke criteria en doelstellingen en waarbij indien nodig ook regelluwe zones kunnen worden gehanteerd;
- samen te werken met ESCO's (Energy Service Company) om ook een brede uitrol van zonnedaken bij kleine en middelgrote bedrijven mogelijk te maken;
- een vergelijkbaar aanbod van aangepaste programma's voor de realisatie van zonnedaken op overheidsgebouwen, scholen, sociale woningen en woonzorgcentra uit te werken via het Vlaams rollend zonnefonds en via het Vlaams Energiebedrijf, in samenwerking met energieconsortia en ESCO's.

Johan DANEN